

Список використаної літератури та джерел

1. Панкин С. Ф. История мировых религий: конспект лекций / С. Ф. Панкин. – Москва: Эксмо, 2008. – 160 с.
2. Мусаева А. Р. Проблема еретических движений в средневековой Европе [Електронний ресурс] / А. Р. Мусаева. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://pgu.ru/editions/young_science/detail.php?SECTION_ID=3280&ELEMENT_ID=437100
3. Толкач А. М. Витоки та розповсюдження середньовічних ересей у Європі (короткий реферативний огляд) / А. М. Толкач // *Аннали юридичної історії*, 2018. – Т. 2. – № 1-2 (січень-червень). – С. 185-186.
4. Найпоширеніші рухи еретиків у середньовічній Європі XIII–XV ст. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://xn----7sbnbacaxoeehuadkjsh3b6fzj4f.xn--j1amh/history/ruhi-yeretikiv-serednovichna-uevgora.html>
5. История политических и правовых учений: Учебник для вузов / Под общ. ред. акад. РАН, д. ю. н., проф. В. С. Нерсесянца. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Норма, 2004. – 944 с.
6. Трофанчук Г. І. Канонічне право. Курс лекцій : навч. посібник / Г. І. Трофанчук. – К. : Юрінком Інтер, 2014. – 272 с.
7. Дульнева Н. Альбігойські війни (1209-1229) [Електронний ресурс] / Н. Дульнева – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://lvivmedievalclub.wordpress.com/2019/12/18/%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F-%D0%B4%D1%83%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%94%D0%B2%D0%B0-%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%BE%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96-%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8-12/>

Науковий керівник: к.і.н., доц. Гальченко С.І.

Кузюк Д. Ю.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ТАНЕЦЬ В ЖИТТІ ТА ТРАДИЦІЯХ ІНДУСІВ

Індійська культурна традиція бере свій початок з стародавніх часів і вирізняється надзвичайною яскравістю та різноманітністю, яка не втрачає актуальності й цікавості простих людей чи то науковців і до нині. Майже у кожного при асоціації з цією країною виникають в уяві барвисті події, які пов'язані зазвичай з традиційними святами, фестивалями, що супроводжуються масовими танцями. Індія – країна танців, адже тут їх виконують напевно найбільше ніж деінде на планеті.

Виникнення танцю як одного з видів сучасного мистецтва пов'язують з тисячолітньою історією і божеством на ім'я Шива. Саме він вперше показав та навчив людство майстерності танцю. Перші прояви даного богом вміння виконувалися в храмах при проведенні ритуалів. Танець виконували спеціально навчені дівчата – баядерки, які зображували різноманітні міфологічні сцени, певні битви та життя богів та ін. Така місія вважалася дуже почесною, тому ще з малих років батьки віддавали дітей на навчання. Дівчатка відводили велику кількість часу на навчання аби опанувати всі тонкощі танцювальних елементів. Проживаючи при храмах дівчата присвячували назавжди своє життя служінню в храмі на честь богів. Жреці культу також були долучені до танцювального дійства в ритуалах, однак їх була меншість. З плином часу, не втрачаючи своєї першочергової задачі, танці поступово почали проникати і в побутове життя населення. [1, 43-44].

Традиційно Індія була не тільки територіально великою країною, а й мала велику кількість різноманітних народів, які проживали на її теренах. Це призвело до значних розбіжностей в танцювальному мистецтві. Проявляються такі особливості в костюмах, музиці, виконанням та певними атрибутами. В залежності від регіону танець мав свою специфіку. Однак, перш за все, дане мистецтво було об'єднуючим людей, традицій, історичної культурної вагомості, яка зберігається і до нині.

Ввівши елемент танців в своє буття індуси почали вбачати в них щось на кшталт обрядовості перед визначеними подіями. Це проявлялося в подяці за зібраний урожай, народженні дитини та весіллі. Танці виконували також і об'єднуючу роль між членами сім'ї

чи певної громади. Але це й не стосується тільки вузького кола людей [2, 67]. Всенародні свята залучали до себе обрядовість і традиції, які також супроводжувалися танцями протягом всього святкування. Наприклад свято Холі, або як ще його називають фестиваль весни, виражається у нескінченних веселощах та щасті. Головною особливістю було обсипати один одного яскравими фарбами або поливатися фарбованою водою згідно давньоіндійським легендам. Все це робилося під час танцю хлопця та дівчини, де сюжетом була історія залицання [3, 441-442]. Цей танок жвавий, сповнений романтичності та енергійності мав велику популярність серед населення. Ще одним виразним святом було Дівалі або свято вогнів. Всі 5 днів горіли свічки, лампадки, ліхтарі та запускалися феєрверки, як знак очищення від всього злого та негативного. Танець виконувався за допомогою свічок чи світильників. Для нього властиві плавні та поступові рухи, які ніби причаровують глядача і при цьому вказують на певні смислові образи, що символізують певну подію чи історію [3, 177].

Мистецтво танцю в Індії маючи свої особливості та специфіку не одноразово наштовхувало дослідників звернутися до питань класифікації чи виокремлення в якусь логічну їх структуру. Ця проблематика існує в країні і до нині. На сьогодні налічується вісім загальноприйнятих класичних стилів, хоча і серед них ведуться дискусії. Основними серед них виділяються – Бхаратнатьям, Катхак, Катхакалі, Маніпурі, Одісси, Мохиніаттам, Кучипуді, Сатрія. Кожний з них належить до певного географічного розташування. Можна виділити і за смисловою складовою: Нрітта (дарує насолоду і не має смислового навантаження на спостерігача), Нрітъя (бере свій початок з релігійних обрядів та має на своїй меті донести певну ідею) та Натъя (передача багатоскладових рухів для показу історії). Загалом класифікація може бути безмежною і включати в себе самі різні методи та спроби її об'єднання, тому й надалі вона може мати різноманітну структуру поділу [1, 43-44].

Відносно недавно з розвитком індійської кіноіндустрії було створено новий вид танцю, який можна назвати естрадним. Він спеціально розрахований лише для використання в кінострічках і являє собою змішення різних видів танцю. В індійському кіно танець посідає також важливе місце, але має зовсім інше значення. Його роль зводиться до підтримання сценарію фільму. Однак, хоча цей вид танцю є сумішшю різних напрямків, він не виключає від виконавців майстерності, адже справжню славу танцям в кінематографі принесли саме професійні танцюристи.

Професійний індійський танець включає в себе низку важливих аспектів на яких і вибудовується традиційне мистецтво танцю. Аби стати гідним представником у даному ремеслі слід знати, як виконувати безліч технік не тільки хореографічного профілю, а й зокрема володіти мімікою, пластичністю, жестикуляцією, мати емоційність та багато ін. Саме такі маленькі, але неймовірно важливі деталі здатні надати танцям відповідної особливості, точності та смислового навантаження. Виконавці мають увібрати всі тонкощі даного мистецтва, а це потребує великої кількості часу, сил та витривалості.

Основні навички котрими мають володіти танцюристи являються:

- Каради. Фактично вони становлять кістяк індійського танцю. З їх допомоги можна утворити ангахарами або ж композиції. Загальна їхня кількість сягає 108;

- Мудри. Це своєрідна постава пальців для доповнення танцю;

- Хасти. Жести рук та положення кисть, що використовуються для показу певного сенсу чи ідеї композиції. Вважається що саме через хасти відбувається енергетичний потік, тому їм надавали великої уваги. В свою чергу вони поділялися на асамбюта хаста (виконання певних жестів однією рукою (24), самюта хаста (виконання певних жестів двома руками (13) та нрітта хаста (мішана форма виконання певних жестів (27)).

І це тільки те що стосується загального положення рук тіла! [5, 115-119]. Всі рухи фактично визначає стародавня книга Натъя Шастра, де оформлені техніки правильного використання жестів та міміки. Абхінайя відображає рухи брів, погляду, носу, голови, шиї та направлена на ще точнішу передачу літературних постанов.

Зачарувати око можуть не тільки танці професійних танцівниць, а й їхні образи. Яскравий костюм нікого не залишить байдужим, так як і вся атрибутика, що притаманна для

їхнього виконання, а саме: аксесуари, макіяж, розмалювання тіла, долонь та стоп амлою. В силу історичного розвитку костюм для кожного з видів танцю мав свою власну специфіку, однак включає деякі основні речі, що склали основу майже кожного з костюмів. Це була блуза чолі з спідницею або ж сарі, яка була в перевазі. Кольорова гама та фасон костюму обов'язково має відповідати характеру танцю. Дорогоцінні прикраси мали місце на волоссі й голові, в носі, на шиї, руках, ногах, поясі. Адже слугували не тільки красивим доповненням, а й мали певне символічне значення, як і все в індійській культурі [6].

Танці це особливий вид мистецтва який сягає своїм корінням в сиву давнину. Предки індусів зберегли всю витонченість й точність стародавніх традицій передаючи їх із покоління до покоління. Можна з легкістю говорити про те, що індійський танець є мовою, яка виконує роль об'єднувача кожного представника з країни. Незважаючи на велику кількість діалектів і часте непорозуміння один між одним, танець дає змогу кожному зрозуміти через рухи, емоції суть дійства, думки чи почуття. Особливими для кожного з індусів є види танців, які пройшли тисячолітню історію свого розвитку і мають ніби сполучну ланку між минулим та сучасним. Їм надається велика пошана та увага, як охоронцям даного виду мистецтва, яке несе в собі дух народу. Індія – це країна веселощів, традицій, яскравих свят та людей, котрі живуть в гармонії, любові та щасті. Вони передають ці почуття та емоції іншим не тільки шляхом слів, а й за допомогою танця.

Список використаних джерел та літератури

1. Зубко Г. В. Искусство Востока [Текст] : курс лекций / Г. В. Зубко ; Московский гос. ун-т им. М. В. Ломоносова, Фак. искусств. – Москва : Восточная книга, 2012. – 427 с.
2. Ольденбург С. Ф. Культура Индии. – К.: Эдиториал, 2004. – 280 с.
3. Баглай В.Е. Этническая хореография народов мира. – М.: Время, 2006. – 215 с.
4. Васильков Я. В. Холи // Индуизм. Джайнизм. Сикхизм: Словарь / Под общ. ред. Альбедиль М. Ф. и Дубянского А. М. – М.: Республика, 1996. – С. 441 – 442. – 576 с.
5. Баглай В. Е. Этническая хореография народов мира : учеб. пособие / В. Е. Баглай. – Ростов н / Д : Феникс, 2007. – 405.
6. Индийский национальный костюм [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://namosteindia.narod.ru/clothinfo.htm>

Науковий керівник: доцент Захарченко М. В.

Ляшенко Я. В.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ПРОМОВА У. ЧЕРЧИЛЛЯ «М'ЯЗИ МИРУ» 5 БЕРЕЗНЯ 1946 РОКУ

Промова колишнього прем'єр-міністра Великої Британії Уїнстона Черчилля 5 березня 1946 р. у Фултоні (США), у Вестмінстерському коледжі розглядається у післявоєнній історії як початок «холодної війни» – напруженого протистояння і жорсткої конкуренції між капіталістичною та соціалістичною системами у всіх сферах життя, гонки озброєнь, яка тривала довгий період – майже півстоліття. «М'язи миру», як називали цю промову, виявилася настільки тривожною, що було зрозуміло – реальне примирення ще далеко. Сімдесят п'ять років від дня її появи вдалий привід осмислити основні її положення і вплив її на світові процеси.

Виступ У. Черчилля був і залишається одним із найпопулярнішим досліджень вченими пострадянського періоду. Його часто згадують сучасні дипломати і журналісти для порівняння нестандартних і неочікуваних тем розмови між керівниками США і Російської Федерації. Означена тема відображена в ґрунтовних працях американських (Г. Кіссінджер), італійських (Енніо Ді Нольфо) російських [1; 2] і українських дослідників з історії міжнародних відносин і європейської інтеграції. Заслугує уваги стаття російського дослідника Н. Злобіна [3] як спроба об'єктивно висвітлити виступ Черчилля 1946 року.